

SCHURFT OP PYRANCANTHA¹⁾*With a summary: Scab on Pyracantha*

DOOR

J. A. VON ARX

Phytopathologisch Laboratorium „Willie Commelin Scholten”, Baarn,

Schurft is de belangrijkste ziekte van de vuurdoorn (*Pyracantha coccinea* ROEM. = *Crataegus pyracantha* BORK.) in de boomkwekerijen te Boskoop. De ziekte wordt veroorzaakt door een schimmel, die de bladeren, vruchten en jonge takken van de heester aantast. Deze vallen vroegtijdig af of sterven in. Uitvoerig besproken werd de ziekte door VIENNOT-BOURGIN (1941), die de verwekker *Fusicladium pyracanthae* (OTTH) VIENNOT-BOURG. noemde. Bestrijdingsproeven werden te Boskoop door DE BOER (1954, 1955) uitgevoerd. Hierbij werden verschillende middelen beproefd, die een aantasting door schurft gedeeltelijk konden voorkomen en die bovendien de groei van de planten bevorderden. Het spuitschema was gebaseerd op de veronderstelling, dat ook de schurftzwam van *Pyracantha* evenals die van appel en peer op de afgevalen bladeren met peritheciën overwintert, waaruit dan in het voorjaar gelijktijdig met die van de andere schurftzwammen de rijpe ascosporen vrij komen.

Op ons proefterrein te Baarn liet ik door schurft aangetaste bladeren van *Pyracantha* de laatste drie jaren buiten overwinteren. In geen enkel geval werden hierop in het voorjaar peritheciën gevonden, terwijl deze wel aanwezig waren op door schurft aangetaste bladeren van appel en peer. Op levende bladeren van *Pyracantha*, die in het voorjaar nog aan de heesters aanwezig waren, werden echter talrijke kiemkrachtige conidiën gevonden. De schurftzwam van *Pyracantha* kan dus op overblijvende bladeren en op takken in zijn conidiënvorm overwinteren.

De conidiënvormen van de schurft-verwekkers worden naar de wijze van conidiën-afsnoering door HUGHES (1953) en door andere onderzoekers in verschillende schimmel-geslachten ondergebracht. *Fusicladium pyracanthae* behoort volgens de bouw van de conidiëndragers niet thuis in het geslacht *Fusicladium* BON., maar is een karakteristieke vertegenwoordiger van het geslacht *Spilocaea* FR. De schimmel is nauw verwant met de conidiënvorm van *Venturia inaequalis* (CKE.) WINT., die *Spilocaea pomi* FR. moet heten. De conidiën worden achtereenvolgens op de top van de dragers gevormd. Ze worden door een dwarswand afgesnoerd en door de verder groeiende drager weg gedrukt. Deze vormt eerst een breder en dan een smaller gedeelte, waardoor ringvormige insnoeringen (annelaties) ontstaan. Bij iedere insnoering wordt een nieuw conidium gevormd (Fig. 1). De conidiën zijn meestal ééncellig, peer-vormig, bruinachtig, 14-21 μ lang en 7-11 μ breed.

De schimmel moet ***Spilocaea pyracanthae* (OTTH) v. ARX comb. nov.** genoemd worden. De volgende namen zijn synoniemen:

Passalora pyracanthae OTTH - Mitt naturf. Ges. Bern p. 66 (1868).

Fusicladium pyracanthae (OTTH) VIENNOT-BOURG. - Rev. Mycol. 6:155 (1941).

¹⁾ Aangenomen voor publikatie 1-5-1957.

Fusicladium dendriticum v. *pyracanthae* THÜM. – Hedwigia 18:155 (1879).

Fusicladium pirinum v. *pyracanthae* THÜM. – Mycoth. univ. no. 874 (1877).

Spilocaea pyracanthae werd soms verwisseld met *Fusicladium crataegi* ADERH., die op *Crataegus oxyacantha* voorkomt. Deze soort is een typische vertegenwoordiger van het geslacht *Fusicladium*. Zoals uit de opgaven van ADERHOLD (1902) en van HUGHES (1953) blijkt, ontstaan hierbij de conidiën ieder afzonderlijk op een klein, tandvormig uitsteeksel van de drager. Deze groeit dan zijdelings verder en vormt wederom op een uitsteeksel één conidium. Zo verkrijgen de dragers een knobbelig (denticulate) uiterlijk.

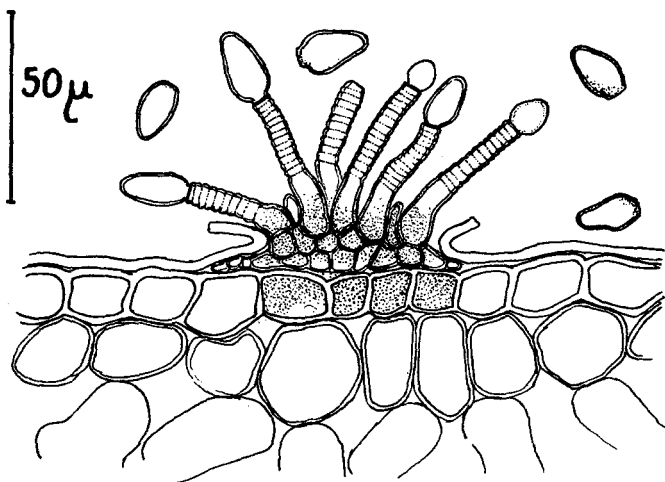

FIG. 1. *Spilocaea pyracanthae*, fructificatie op een blad met conidiëndragers en conidiën.
Spilocaea pyracanthae, conidiophores and conidia.

SUMMARY

Spilocaea pyracanthae (OTTH) v. ARX comb. nov. (Syn.: *Fusicladium pyracanthae* (OTTH) VIENNOT-BOURG.), the scab fungus of *Pyracantha coccinea*, overwinters in its conidial stage on the living leaves and on twigs. No perithecial stage could be found the last three years on overwintered fallen leaves.

LITERATUUR

- ADERHOLD, R., – 1902. Ueber *Venturia crataegi* n. spec. Ber. deutsch. bot. Ges. 20:195–200.
BOER, S. DE, – 1954, 1955. Bestrijding van schurft op *Pyracantha*. Proefstation voor de Boomkwekerij te Boskoop, Jaarboek, 1954:15–17, 1955:82–83.
HUGHES, S. J., – 1953. Some foliicolous Hyphomycetes. Canad. J. Bot. 31:560–576.
VIENNOT-BOURGIN, G., – 1941. Un *Fusicladium* sur *Crataegus pyracantha*. Rev. de Mycol. 6:147–155.